

**Promocja czytelnictwa w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej
im. Marii Grzegorzewskiej w Zielonej Górze
w roku szkolnym 2024/2025**

W roku szkolnym 2024/2025 Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Marii Grzegorzewskiej w Zielonej Górze podejmowała kolejne inicjatywy, których celem była promocja czytelnictwa oraz rozwijanie kompetencji czytelniczych dzieci i młodzieży.

Inspirowanie i promowanie edukacji czytelniczej to jedno ze statutowych zadań Biblioteki. Dlatego w realizację działań na rzecz upowszechniania czytelnictwa włączona jest cała kadra nauczycieli bibliotekarzy, którzy z pasją i zaangażowaniem organizują przedsięwzięcia inspirowane do odkrywania magii książek. Korzystają przy tym z nowoczesnych technologii, w tym opartych na AI, adresując swoje propozycje nie tylko do członków lokalnej społeczności, ale również do szerszego kręgu odbiorców.

Na stronie internetowej PBW w Zielonej Górze zamieszczone zostały zasoby cyfrowe w postaci tablic wirtualnych i quizów literackich, których ilość systematycznie się powiększa. Niewątpliwie dla osób zainteresowanych tematyką najbardziej przydatną będzie tablica wirtualna *Promocja czytelnictwa*, stanowiąca kolekcję linków do serwisów z ofertą metod, narzędzi i gotowych zasobów, dzięki którym nauczyciele mogą inspirować swoich uczniów do ciekawych wyborów lekturowych. Aby ułatwić naszym odbiorcom dostęp do materiałów i informacji obejmujących zagadnienia popularyzacji czytania (w tym gotowych do pobrania ankiet do diagnozy potrzeb czytelniczych uczniów) na stronie internetowej www.pbw.zgora.pl stworzyliśmy podstronę *Promocja czytelnictwa*.

Korzystając z możliwości, jakie daje zastosowanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, zachęcamy do zmierzenia się ze swoją wiedzą literacką poprzez rozwiązywanie quizów. W internetowym serwisie Quizme utworzono profil Biblioteki, na którym opublikowane zostały nasze propozycje tej intelektualnej rozrywki. Większość stanowią quizy literackie, a także upowszechniające wiedzę na temat książki i bibliotek, dostępne na stronie internetowej PBW i naszym fanpage'u:

- ✓ *„Balladyna” – quiz dla miłośników literatury,*
- ✓ *Cyprian Kamil Norwid – życie i twórczość,*
- ✓ *Krzysztof Kamil Baczyński – quiz o życiu i twórczości poety pokolenia Kolumbów,*
- ✓ *Leopold Tyrmand – quiz dla miłośników literatury,*
- ✓ *Stanisław Lem – życie i twórczość,*
- ✓ *Quiz literacki „Szczęśliwa trzynastka”,*
- ✓ *Tadeusz Różewicz – życie i twórczość,*
- ✓ *Tydzień Bibliotek w Polsce,*
- ✓ *„Moralność pani Dulskiej” – dramat Gabrieli Zapolskiej,*
- ✓ *Ciekawostki o bibliotekach,*
- ✓ *Wisława Szymborska – życie i twórczość,*
- ✓ *Aleksander Fredro – życie i twórczość,*

- ✓ *Budowa i historia książki,*
- ✓ *„Ballady i romanse” Adama Mickiewicza,*
- ✓ *„Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej,*
- ✓ *Marek Hłasko – „Wiem tylko, że będę biegł przez całą drogę; i że będę mówił przez cały czas”,*
- ✓ *Czesław Miłoś – życie i twórczość,*
- ✓ *Stefan Żeromski,*
- ✓ *Maria Pawlikowska-Jasnorzewska,*
- ✓ *Baśnie znane i nieznanne.*

Wybór tematyki quizów wiąże się z ogłaszaniem przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej rokiem danego pisarza, lekturą w ramach Narodowego Czytania, bądź innym ważnym wydarzeniem, które inspirowało nauczycieli bibliotekarzy do podejmowania okolicznościowych działań. Często przyjmowały one formę kompleksowej aktywności na rzecz popularyzacji obchodów roku danego twórcy poprzez organizację wystawy ze zbiorów PBW, tematycznego zestawienia bibliograficznego, kolekcji w katalogu INTEGRO oraz spotkania literackiego. Spotkania te są ważnym, cyklicznym punktem naszej działalności w obszarze promowania czytelnictwa oraz rozwijania zainteresowania literaturą piękną. Zapraszamy wówczas wykładowców, specjalistów gotowych poszerzyć wiedzę odbiorców na temat życia i twórczości wybranego autora. 11 grudnia 2024 r. mieliśmy przyjemność wysłuchać wykładu online pt. *Witold Gombrowicz – droga do sławy*. Prelegent dr Robert Utkowski, poeta, dziennikarz telewizyjny, specjalista ds. edukacji i promocji Muzeum Witolda Gombrowicza we Wsoli zaprezentował najciekawsze wątki z życia pisarza i jego rodziny ilustrując je archiwalnymi zdjęciami.

Popularyzacja wiedzy na temat twórczości wybitnych pisarzy odbywa się również poprzez wystawy. W roku szkolnym 2024/2025 przybliżaliśmy między innymi sylwetki Stefana Żeromskiego oraz Antoniego Słonimskiego. Warto wspomnieć o ekspozycji *„Kordian” Juliusza Słowackiego* lekturą 13. Narodowego Czytania. Biblioteka rokrocznie włącza się w akcję, której podstawowym celem jest popularyzacja czytelnictwa, zwrócenie uwagi na potrzebę dbałości o polszczyznę oraz wzmocnienie poczucia wspólnej tożsamości. We wrześniu 2024 roku zachęcaliśmy odbiorców do Narodowego Czytania *Kordiana* Juliusza Słowackiego.

Okazją do zintensyfikowania działań na rzecz popularyzacji czytelnictwa jest obchodzony w dniach 8-15 maja Tydzień Bibliotek w Polsce. Coroczne święto ma na celu promowanie czytelnictwa, podkreślenie roli bibliotek w życiu społecznym oraz zachęcenie do korzystania z ich bogatej oferty.

XXII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek pod hasłem *Biblioteka. Lubię tu być* zainaugurowała wystawa. Jej celem była prezentacja Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Marii Grzegorzewskiej w Zielonej Górze jako miejsca, w którym czytelnik prócz szerokiego wachlarza usług znajdzie dla siebie odpowiednią literaturę.

Z ideą biblioteki jako ulubionego miejsca koresponduje pomysł zadbania o najmłodszych użytkowników. Udostępniamy więc kolorowy, zaopatrzone w bezpieczne dla dzieci sprzęty – *Kącik Małego Czytelnika*. Jest to przestrzeń w Wypożyczalni specjalnie wyznaczona dla małego dziecka, które towarzyszy dorosłym podczas odwiedzin w Bibliotece.

Pociechy naszych czytelników mogą wtedy ciekawie spędzić czas przy lekturze książeczek dla maluchów.

Promocja czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży stanowi mocny atut w naszej działalności. Podpisane w ubiegłych latach partnerskie porozumienia o współpracy z licznymi instytucjami oświatowymi w zakresie wspierania wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem upowszechniania czytelnictwa oraz rozwijania kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży, zobowiązują nas do podejmowania inicjatyw w tym zakresie. Promujemy więc ideę wczesnego rozbudzania czytelniczej pasji, odwiedzając przedszkola, zapraszając na lekcje biblioteczne uczniów z lubuskich szkół, wypożyczając wystawy, propagując konkursy czytelnicze, akcje i kampanie społeczne.

Zajęcia z przedszkolakami czy uczniami to ciekawy i radosny czas obcowania z literaturą dla dzieci. Nie inaczej było podczas kolejnej edycji spotkań *Zaczarowany świat kamishibai* organizowanych z okazji Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek w Polsce, których adresatami były dzieci z Miejskiego Przedszkola nr 24 *Wesoła Żyrafa* w Zespole Edukacyjnym nr 3, z Miejskiego Przedszkola nr 34 oraz z Miejskiego Przedszkola nr 39 w Zielonej Górze. Nauczyciele bibliotekarze wcielali się w aktorów, prezentując bajki w formie teatryku kamishibai. Była to również okazja do rozmów na temat prezentowanych treści i wspólnych zabaw z przedszkolakami. Dla części z nich były to pierwsze odwiedziny w bibliotece.

Wspomaganie szkół i placówek oświatowych w formie zajęć prowadzonych przez naszych nauczycieli cieszy się dużą popularnością w lokalnym środowisku oświatowym. W roku szkolnym 2024/2025 uczestniczyło w nich łącznie 909 osób. Podczas lekcji stosujemy również wybrane narzędzia z obszaru technologii informacyjno-komunikacyjnych, żeby zorientowaną obecnie na tę formę aktywności młodzież, „zarazić” (np. poprzez samodzielne tworzenie memów internetowych) ideą popularyzowania czytelnictwa.

Ceniąc walory głośnego czytania opublikowaliśmy na stronie internetowej Biblioteki i naszym profilu na Facebooku filmik z prezentowanym przez pracowników PBW tekstem bajki *Prawdziwi przyjaciele* autorstwa Marzeny Szafińskiej-Chadały i Doroty Fórmanowicz. Tekst pochodzi ze zbioru *Bajkowisko – mosty przyjaźni, braterstwa i odrobiny magii czyli historie dla dzieci i młodzieży przez dorosłych napisane* pod redakcją Mirosławy Nowak-Dziemianowicz. Ten czytelniczy projekt poprzedzony był kampanią informacyjną na temat wartości jakie propaguje publikacja.

Popularyzacja czytelnictwa to również wykorzystywanie biblioterapeutycznej wartości literatury dziecięcej poprzez zajęcia o tym charakterze, w których uczestniczą przedszkolaki i uczniowie młodszych klas szkół podstawowych. Warto wymienić przykładowe propozycje lekcji: *Czarodziejski świat Muminków*; *Kuferek pełen baśniowych fantazji* z wykorzystaniem baśni Hansa Christiana Andersena; *Dlaczego marzenia? Stań się jak motyl...*; *Brzydkie kaczątko*; *Moje zaczarowane drzewo*; *Zajęcia biblioterapeutyczne z wykorzystaniem książki Katarzyny Szestak „Szary domek”*.

Biblioterapia jest dla nas dziedziną, którą staramy się ustawicznie zgłębiać, wdrażać i propagować wśród naszych odbiorców. Dlatego też wspólnie z innymi nauczycielami z placówek oświatowych naszego województwa tworzymy sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli *Terapeutyczna wartość literatury – zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem biblioterapii*. Spotkania w roku szkolnym 2024/2025 odbyły się dwukrotnie: w formule online i stacjonarnej, dając uczestnikom możliwość wymiany doświadczeń, wzajemnego wsparcia i pogłębiania wiedzy w tej dziedzinie, także poprzez rekomendacje tytułów, które można wykorzystać w procesie biblioterapeutycznym.

Natomiast druga z funkcjonujących w PBW sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli *Skuteczne sposoby zachęcania uczniów do czytania i rozwijania kompetencji czytelniczych* poszukuje praktycznych rozwiązań w zakresie kształtowania nawyków czytelniczych wśród dzieci i młodzieży. Podczas ogólnopolskiego spotkania online 4 marca 2025 r. uczestnicy mieli okazję posłuchać inspirujących wykładów poruszających wyżej wymienioną problematykę oraz propagujących wychowanie do wartości za pomocą literatury.

Promocję zbiorów Biblioteki oprócz wystaw (w tym również online na stronie www.pbw.zgora.pl) stanowią częste ekspozycje nowości Czytelni oraz recenzje książek i czasopism.

Recenzje książek rekomendowanych przez naszych nauczycieli bibliotekarzy można przeczytać w zakładce *Polecamy* na stronie internetowej PBW, w *Piśmie Lubuskich Nauczycieli GRONO*, na portalu *W Zielonej* oraz posłuchać w audycjach radiowych *News pedagogiczny* w Akademickim Radiu Index, z którym współpracujemy przy tworzeniu audycji.

Współpraca w zakresie popularyzacji czytelnictwa pozwala na podejmowanie nowych przedsięwzięć. 30 kwietnia 2025 roku podpisaliśmy umowę z platformą cyfrową Legimi w ramach Konsorcjum bibliotek, dzięki czemu nasi czytelnicy zyskali możliwość korzystania z usługi darmowego dostępu do tysięcy ebooków oraz audiobooków z opcją synchrobooków. Taki dostęp to ważny krok na drodze do rozwoju każdej biblioteki.

Istotnym czynnikiem partnerskiego wsparcia jest również udział Biblioteki w *Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025* jako placówki współpracującej z przedszkolami i szkołami podczas planowania zakupu książek i wymiany informacji o wydarzeniach promujących czytelnictwo. Dofinansowanie uzyskane w ramach uczestnictwa w Programie pozwoliło nam na wzbogacenie naszego księgozbioru w wiele wartościowych tytułów w wersji drukowanej i audio, w tym lektur szkolnych.

Nauczycieli bibliotekarzy z placówek oświatowych zachęcamy do promowania czytelnictwa podczas corocznego Forum Bibliotek Szkolnych Województwa Lubuskiego. Podczas XI Forum pod nazwą *Dobrostan nauczyciela i ucznia*, które odbyło się 25.11.2024 r. w formie zdalnej, prezentowaliśmy popularne tytuły książek ze zbiorów PBW poruszających zagadnienia dobrostanu psychicznego, zachęcając do lektury tych, jakże aktualnych w dzisiejszym świecie, treści.

Apelując do lokalnej społeczności zapraszamy do wzięcia udziału w naszych akcjach czytelniczych.

W Wypożyczalni Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Marii Grzegorzewskiej w Zielonej Górze udostępniamy miejsce dla uwalniania książek. To całoroczne przedsięwzięcie PBW, które promujemy w czerwcu w ramach Ogólnopolskiego Święta Wolnych Książek.

8 marca czytelniczki odwiedzające Bibliotekę miały możliwość otrzymania w prezencie książki z tzw. literatury kobiecej. Z kolei efektem akcji *Literatura jako dar serca na Dzień Kobiet* było wyposażenie Domu Samotnej Matki w Zielonej Górze w popularne tytuły literatury pięknej przekazane w darze przez naszych nauczycieli bibliotekarzy.

24 czerwca 2025 r. rozdawaliśmy prezenty książkowe w ramach akcji *Święto Książki na św. Jana*. Taką możliwość otrzymali również odwiedzający nas w czasie wakacji miłośnicy książek decydując się na udział w przedsięwzięciu *Książka w prezencie na wakacje*.

W przyszłości planujemy następne inicjatywy oraz kontynuację działań zmierzających do podniesienia kompetencji i zainteresowań czytelniczych dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. Niezmiennie oferujemy wsparcie placówkom oświatowym w zakresie promocji czytelnictwa. Chcemy tworzyć inspirujące środowisko sprzyjające rozwojowi kompetencji czytelniczych i pasji do literatury dzięki różnorodności naszej oferty i utrzymywaniu wysokiej jakości w jej tworzeniu i realizacji. Zapraszamy do korzystania z usług i zbiorów Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Marii Grzegorzewskiej w Zielonej Górze oraz do odwiedzania na bieżąco aktualizowanej strony internetowej i naszego profilu na Facebooku.

Anna Aleksandrowicz